

KLAGANDE

1.

2.

3.

Ombud för 3:

4.

5.

MOTPART

Polismyndigheten, region Syd
205 90 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Polismyndighetens beslut den 8 maj 2018, dnr A002.274/2018

SAKEN

Tillstånd enligt ordningslagen (1993:1617)

Dok.Id 440463

Postadress
Box 4522
203 20 Malmö

Besöksadress
Kalendegatan 6

Telefon
040-35 35 00
E-post: forvaltningsrattenimalmo@dom.se
www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

Telefax
040-97 24 90

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Polismyndigheten beslutade den 8 maj 2018 att bevilja Stiftelsen Växjö muslimer tillstånd till högtalarutsända böneutrop från moskén på Försommarvägen 2 i Växjö kommun på fredagar kl. 13.00 – 13.03:45 sommartid, respektive kl. 12.00 – 12.03:45 vintertid under perioden den 5 maj 2018 – den 7 maj 2019.

Beslutet förenades med följande villkor:

- Högtalarna ska riktas på sätt som anges i bilaga.
- Ljudet från högtalarna ska anpassas så att följande riktvärden för maximal ljudnivå inte överskrids:
  - 45 dBA inomhus i bostäder och skolverksamheter, enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus, FoHMFS 2014:13
  - 110 dBA utomhus i förskolornas utemiljö, enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus, FoHMFS 2014:15
- Stiftelsen Växjö muslimer ska kontrollera att ljudnivån inte är sådan att ovanstående riktvärden överskrids.
- Beslutet ska på begäran visas upp för polisman och de anvisningar som kan komma att meddelas ska följas.

I beslutet anges bl.a. följande under bedömning. Den aktuella ansökan om tillstånd ska prövas enligt bestämmelserna i 3 kap. ordningslagen och därmed förenliga föreskrifter. Av 3 kap. 14 § ordningslagen följer att Polismyndigheten vid sin prövning av en ansökan om tillstånd enligt 3 kap. eller lokala föreskrifter har att beakta endast vad som krävs av hänsyn till trafiken samt till allmän ordning och säkerhet. Andra synpunkter och intressen ska inte beaktas, såsom högtalarutsändningens innehåll, då Polismyndigheten har att iaktta principen om åsiktsmässig neutralitet.

Enbart spridningen som sådan, d.v.s. den omständigheten att böneutropen sker genom högtalarutsändning, blir därför föremål för prövning.

Av ärendet framgår att moskén från vilken böneutropen ska sändas ut är belägen nära såväl flerbostadshus som två förskolor. Användningen av högtalare kan med beaktande av att det finns bebyggelse och förskoleverksamhet i nära anslutning till moskén medföra störningar av ordningen orsakade av höga ljudnivåer från högtalaren. Risker för att boende i området ska störas av buller från högtalarna får enligt Polismyndigheten anses vara hög och är därmed något som särskilt måste beaktas vid bedömningen av ansökan. Denna risk begränsas emellertid av att högtalarutsändningen, som består av en förinspelad ljudfil, kommer att spelas upp dagtid vid ett tillfälle per vecka på fredagar under ca tre minuter. Miljönämnden har angett riktvärden för tillåten maximal ljudnivå, som följer av Folkhälsomyndighetens allmänna råd och är satta för att olägenheter för människors hälsa eller miljö inte ska uppstå. Vid beaktande av detta samt av att eventuella störningar av ordningen på grund av buller kan avhjälpas genom meddelande av villkor för användandet av högtalare, anser Polismyndigheten att det utifrån hänsyn till allmän ordning och säkerhet samt trafik vid tillståndsprövningen inte föreligger hinder mot att bifalla ansökan om högtalarutsända böneutrop.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Överklagar beslutet och anför i huvudsak följande. Som boende på Bokelundsvägen har de redan tidigare störts av de utrop som varit. De bor bara 50-100 meter från moskén och anser att de har samma rätt som andra att slippa verbala störningar in i sin bostad. Det handlar inte om åsikter eller utropens innehåll, utan det hon vänder sig mot är att det ska vara tillåtet att verbalt störa grannar i ett stort bostadsområde. Tillståndet strider även mot religionsfrihetslagen som säger att man ska slippa

påtvingas religion. Lagen säger även att man inte ska påverka barn religiöst, vilket man gör genom böneutrop med förskolor som närmaste grannar. Dessutom ligger det ett rekreativsområde/grönområde precis intill som vem som helst ska kunna vistas i utan att bli störd av utrop i högtalare. Boende i området som högtalaren riktas mot borde ha hörts.

överklagar beslutet och anför bl.a. följande. De har hört böneutropet och deras son som är 2,5 år blev rädd. Böneutropen är diskriminerande mot alla kristna svenskar som bor i närområdet. Enligt lagen om religionsfrihet ska man slippa ta del av annans religion och sådana skäl ska väga lika tungt som rätten att utöva religion. Människors rörelsefrihet begränsas då vem som helst ska ha rätt att kunna besöka, leva och bo i det aktuella området utan att riskera att tvingas möta religiösa budskap. Budskapets innehåll och avsändare skapar segregation, splittring, oro och oordning i samhället. Den aktuella avsändaren propagerar för en ideologi som inte står för de demokratiska och jämlika värden som vi ser som nödvändiga i övrigt i samhället. Barn under 18 år som bor i området och flyktingar som flytt av religiösa skäl utsätts för ofrivillig religiös påverkan. Den aktuella moskén har enligt polisen brutit mot tidigare tillstånd. Annan teknik för att kalla till bön används redan idag och bör vara det man främst ska hänvisa till att använda sig av även i fortsättningen.

överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Böneutropen strider mot religionsfrihetslagen. Ingen har rätt att tvinga på en trosbekännelse på någon annan, det är kränkande mot den som har en annan tro. Även i regeringsformen och i Europakonventionen står det att religion ej får påtvingas någon annan. Böneutropen strider också mot ordningen i det svenska samhället. Barn som växer upp i denna miljö får ingen chans att välja vad de vill göra i framtiden. Kvinnor har även en låg standard i denna religion. Konsekvensen av beslutet är mycket större än vad man vill se och acceptera. Det gäller även grannsämjan och att de inte blivit hörda. Även

ljudnivån strider mot grundlagen gällande tillåten decibelnivån. Skjutbanan som ligger flera kilometer från ett bostadsområde har endast tillåtelse att ha 65 dB ljudnivå.

överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Hon har bott i Araby sedan hon var 18 år och vill inte tvingas flytta, men måste nog det om böneutropen blir verklighet. Religionsfrihet betyder också att man ska slippa bli tvingad att höra böneutrop. De bidrar inte till integration utan skapar motsättningar. Hon kommer inte att kunna sitta på sin uteplats utan att plågas av utropen.

överklagar beslutet och anför bl.a. följande. Det har inte gjorts någon grundlig förstudie. De bor i närheten av den aktuella platsen och kommer att störas mycket av dessa böner. Beslutet är inte rätt hanterat då polisen ej frågat närliggande och berörda fastigheter innan man fattar ett sådant viktigt beslut som till stor del inkräktar på deras hem. Det är ett stort miljöproblem i deras hem, då de inte kan välja bort att lyssna. Utropen gör att de ofrivilligt får ta del av religiös propaganda.

Polismyndigheten vidhåller sitt beslut.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Polismyndigheten har fattat sitt beslut med tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. ordningslagen. Enligt 3 kap. 1 § samma lag får en offentlig plats inom detaljplanelagt område inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. En kommun får enligt

3 kap. 8 § meddela ytterligare föreskrifter som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på en offentlig plats.

Växjö kommun föreskriver i 9 § allmänna lokala ordningsföreskrifter att information, reklam, musik, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentlig plats inte får ske genom högtalare eller liknande anordning utan tillstånd av Polismyndigheten. Polismyndigheten ska vid prövningen av en ansökan om tillstånd enligt 3 kap. 14 § första stycket ordningslagen beakta vad som krävs av hänsyn till trafiken samt till allmän ordning och säkerhet. I andra stycket anges att Polismyndighetens beslut om tillstånd får förenas med de villkor som behövs av hänsyn till trafiken samt till allmän ordning och säkerhet. Villkoren får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller på annat sätt göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Av förarbetena till ordningslagen framgår att Polismyndighetens prövning enligt 3 kap. 14 § ordningslagen eller enligt lokal föreskrift är begränsad till om det finns hinder mot bifall till ansökan med hänsyn till trafiken eller till allmän ordning och säkerhet och att andra hänsyn faller utanför prövningen.

Enligt 3 kap. 2 § ordningslagen ska Polismyndigheten inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats. Om kommunen ställer upp villkor för tillstyrkan enligt 15 § i fråga om skötseln av den offentliga platsen, markanvändning, stadsbild, miljö och trafik uppställer villkor får tillstånd meddelas endast om det förenas med dessa villkor.

Förvaltningsrättens bedömning

Polismyndigheten har givit Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun tillfälle att yttra sig över den aktuella ansökan. Nämnden har yttrat

sig och lämnat förslag på sådana villkor som anges i 3 kap. 14 § andra stycket.

Nämnden har rekommenderat Polismyndigheten att även höra grannar innan beslut fattas i ärendet. Det finns inte något krav på att grannar eller andra närboende ska höras vid prövningen av en ansökan enligt 3 kap. ordningslagen. Polismyndigheten kan dock med stöd av förvaltningslagen inom ramen för sitt utredningsansvar begära in yttrande även från enskilda. Mot bakgrund av vilka hänsyn som ska beaktas vid den aktuella tillståndsprövningen anser förvaltningsrätten att det inte funnits skäl att ge grannar och andra närboende tillfälle att yttra sig.

Beaktande av grundläggande fri- och rättigheter

Flera klagande anser att tillståndet till böneutrop strider mot religionsfriheten och att den bl.a. innebär att var och en ska slippa bli påtvingad en religion. De flesta hänvisar till religionsfrihetslagen. Religionsfrihetslagen (1951:680) upphörde att gälla den 1 januari 2000 då lagen (1998:1593) om trossamfund trädde i kraft. I 1 § lagen om trossamfund anges att bestämmelser om religionsfrihet finns i regeringsformen och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, dvs. Europakonventionen. Regeringsformen och Europakonventionen är överordnade annan lagstiftning på det sättet att andra lagar inte får strida mot innehållet i dem. Även om prövningen av en ansökan om tillstånd enligt 3 kap. 14 § ordningslagen enligt lagens lydelse endast ska beakta vad som krävs av hänsyn till trafiken och till allmän ordning och säkerhet måste hänsyn därför även tas till bestämmelserna om grundläggande fri- och rättigheter i regeringsformen och Europakonventionen.

I 2 kap. 1 § första stycket punkt 6 regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är tillförsäkrad religionsfrihet, dvs. frihet att ensam

eller tillsammans med andra utöva sin religion. Av 2 § framgår bl.a. att ingen får tvingas av det allmänna att ge sin religiösa åskådning till känna eller att tillhöra ett trossamfund. Regeringsformen innehåller även föreskrifter om att enskilda gentemot det allmänna är tillförsäkrade bl.a. yttrandefrihet och informationsfrihet. Yttrandefrihet och informationsfrihet får endast begränsas genom lag och av vissa särskilt viktiga skäl (2 kap. 23 § regeringsformen).

I artikel 9 i Europakonventionen anges i första punkten att var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet; denna rätt innefattar frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer. I andra punkten anges vidare att friheten att utöva sin religion eller tro endast får underkastas sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den allmänna säkerheten eller till skydd för allmän ordning, hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter. Även Europakonventionen innehåller artiklar om var och ens rätt till yttrandefrihet och mötesfrihet.

Religionsfriheten innebär således att var och en har en rätt att inte tvingas av det allmänna att utöva viss religion. Enligt förvaltningsrättens mening strider de aktuella böneutropen inte mot de närboendes rätt till religionsfrihet eller mot någon annan av de fri- och rättigheter som enskilda tillförsäkras genom svensk grundlag och Europakonventionen.

Prövning enligt ordningslagen

Som framgår ovan ska prövningen enligt ordningslagen av om tillstånd till böneutropen ska beviljas ske med beaktande av hänsyn till trafiken samt till allmän ordning och säkerhet.

Flera klagande har angett att de och andra boende i närområdet störs av ljudet av de beviljade högtalarutsända böneutropen. I en tätort måste man i viss mån räkna med störningar i form av ljud och buller. Det aktuella tillståndet gäller i förväg inspelade böneutrop som pågår under cirka tre minuter mitt på dagen på fredagar. Tillståndet är förenat med villkor som bl.a. innebär att ljudnivån ska anpassas till av Folkhälsomyndigheten uppställda riktvärden och inte överskrida 45 dBA inomhus i bostäder och skolverksamheter eller 110 dBA utomhus i förskolornas utemiljö. Av Polismyndighetens beslut framgår att för att ljudvolymen 45 dBA inomhus i förskoleverksamheten inte ska överskridas kan inte ljudvolymen utomhus vara högre än 110 dBA. Vidare anges som referens att 60 dBA motsvarar normal samtalston. Enligt förvaltningsrättens bedömning har Polismyndigheten tagit hänsyn till de omständigheter som myndigheten ska beakta vid tillståndsgivning enligt den aktuella bestämmelsen i ordningslagen och det finns inte skäl att göra någon annan bedömning än den som Polismyndigheten har gjort.

Sammanfattningsvis ska överklagandena avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR till Kammarrätten i Göteborg, se bilaga 1 (FR-03)

Kerstin Hardgren

I avgörandet har även nämndemännen Åsa Dencker, Kurt Hansson och Ulf Hägg deltagit. Rätten är enig.

Helén Åkesson har föredragit målet.